

на проблемите на статистическата практика се крие и една от най-сериозните причини за неуспеха при търсене на отговора на въпроса каква наука е статистиката.

- Тази концепция налага необходимостта от радикално нови виждания и за обучението на специалистите статистици, и на останалите ползватели на статистически данни, на знания и умения, които им предлага статистическата наука.

Поради всичко това за нас е трудноразбираема и неприемлива дефиницията на N. Fisher (2001, с. 3) за същността на статистическата наука. Тази дефиниция е предложена като работна и гласи: “Статистиката е наука за управление на несигурността”. Още по-неразбираема и неприемлива е тезата на Е. Шкодрев (2005, с. 327-337), за когото “статистиката е (не)наука”.

4. Четвъртият период започва от края на 20 век (1990 г.). Макар да е още в самото си начало, той бележи един нов, много по-висок етап в развитието на статистическата наука. Нейният разцвет като цялостна теория и методология за изучаване на масовите явления е предстоящ. За да надникнем в перспективите на това развитие, изглежда разумно да се спрем по-конкретно на онези елементи и аспекти, които днес са сериозно подценени и пренебрегвани в изследванията на учените.

4.1. Беше изтъкнато, че през втория период на развитието на статистическата наука човешката мисъл прави революционен скок в процеса на познанието от индивидуалния подход (валиден от древността до наши дни) към колективния (съвкупностния), който разглежда и изследва масовите явления като нещо цяло. По една или друга причина скокът, макар да е направен преди 150 години, не успява да издигне процеса на познанието до онази висота, която би могла да се очаква. Но в началото този процес е сложен, връщане назад не може да има и днес пред изследователите се поставят много нови и сериозни задачи и изисквания.

Става дума за развитие на науките онтология, епистемология и логика, валидни не за единичния, а за колективния подход, единствено приемлив при изследване на масовите явления. В. Цонев (1996) изтъква, че в редица частни науки отдавна се наблюдава такова разгръщане. Например понятията в Нютоновата механика преминават в понятия на квантовата механика; в икономиката микропонятията се обобщават в макропонятия - всички те са по същество понятия от областта на масовите явления. Учудващо е тогава, че взаимоотношенията между индивидуалния подход и този на масовите явления (за които са характерни колективните единици на изследване) все още не са били обект на по-сериозни изследвания на най-високото философско ниво (поне на авторите не са известни такива).